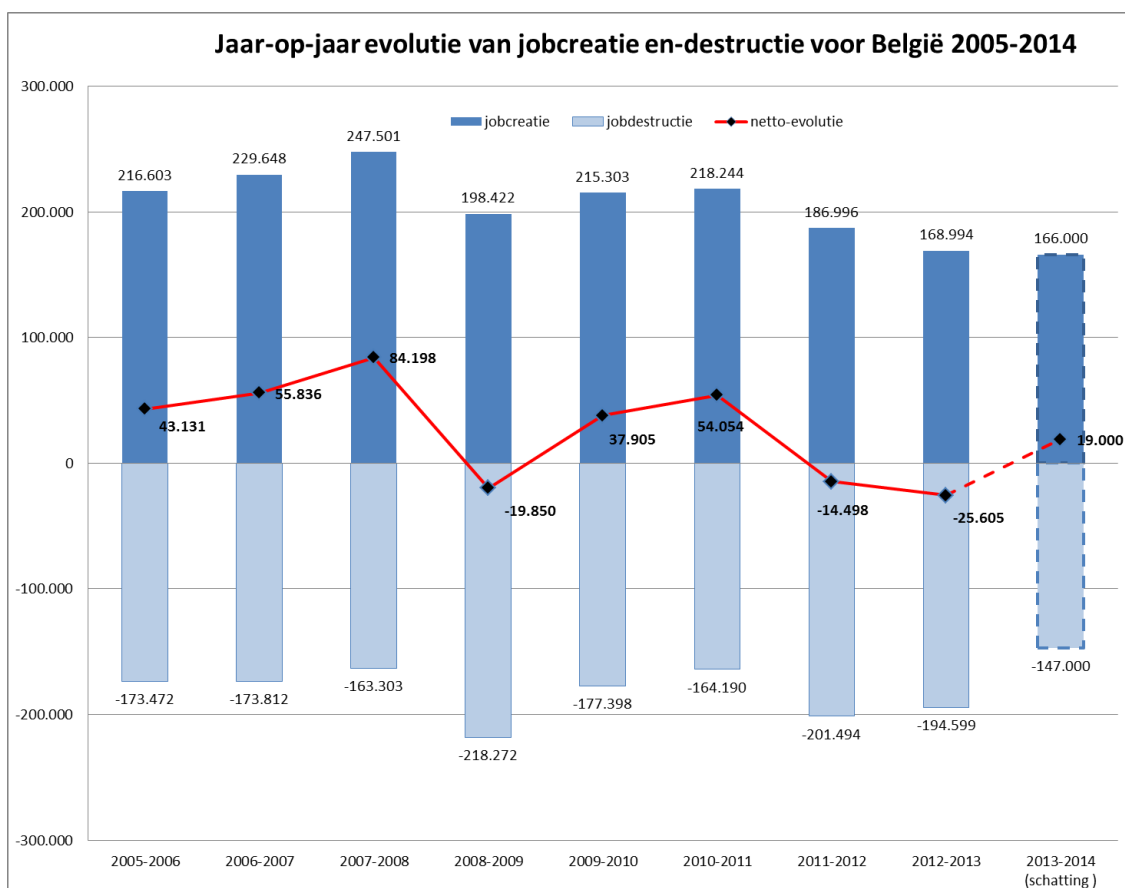

DynaM persbericht, 27 oktober 2014

Jobcreatie op nieuw dieptepunt

In de recente beleidsverklaringen – van Europees over federaal tot regionaal – staat jobcreatie centraal. Deze beleidsaandacht is broodnodig, zoals de nieuwste gegevens over de afzonderlijke stromen van jobcreatie en jobdestructie op de Belgische arbeidsmarkt aantonen. In het bijzonder de jobcreatie is op een nieuw dieptepunt beland.

Dit blijkt uit de meest recente cijfers van DynaM, een onderzoeksproject dat de dynamiek van de Belgische arbeidsmarkt in kaart brengt en dat ontstaan is uit een samenwerking tussen HIVA-KU Leuven en RSZ.

Bron: RSZ, RSZPPO en Dynam-Belgium.org

De crisis op de arbeidsmarkt is vooral een crisis van jobcreatie

De tewerkstelling in 2012-2013 krimpt nog meer doordat de jobcreatie nog sterker is teruggefallen. Tijdens de tweede dip van de crisis werden op de Belgische arbeidsmarkt 30 000 jobs minder gecreëerd dan tijdens de eerste dip. Tussen juni 2008 en juni 2009 werden er ondanks het verlies van 218 000 jobs nog ruim

198 000 nieuwe jobs gecreëerd. In het dieptepunt van de tweede dip, tussen juni 2012 en juni 2013, bedroeg het aantal nieuwe jobs slechts 169 000, het laagste peil ooit in de voorbije tien jaar.

Voor het meest recente jaar, tussen juni 2013 en juni 2014, merken we een licht herstel, vooral doordat het jobverlies kon beperkt worden, maar niet door een terug aantrekkende jobcreatie zoals wel het geval was in de hersteljaren 2009 tot 2011. Ook al kon ook toen de arbeidsmarkt niet meer het peil bereiken van voor de crisis. Vergeleken met de periode net voor de crisis (2007-2008) ligt de netto-aangroei ruim 64 000 jobs lager.

Tijdens de tweede dip krimpt de tewerkstelling niet alleen sterker dan tijdens de eerste dip, maar ook meer dan de economische evolutie laat vermoeden. Dit wijst er op dat de economische crisis ook een uitgesteld effect heeft op de arbeidsmarkt.

Ondernemingen met grote jobcreatiestromen zijn beperkter in aantal dan ondernemingen met grote jobdestructie en kunnen niet compenseren voor de massale jobdestructie bij andere ondernemingen

Bovendien wordt het jobverlies in bedrijven en sectoren onvoldoende gecompenseerd door jobaangroei in andere. In de periode 2012-2013 waren 43 bedrijven samen goed voor een verlies van 20 558 jobs (gemiddeld 478). Het zijn de grote dossiers die regelmatig in de media opduiken en waar in één keer veel jobverlies mee gepaard gaat. Deze ondernemingen met grote jobdestructie worden slechts beperkt gecompenseerd door ondernemingen met evenredig grote jobcreatie. Tussen 2012 en 2013 waren er 15 ondernemingen met een jobcreatie van 200 of meer, samen goed voor 6 375 jobs. In het jaar voor de crisis (2007-2008) waren er nog 47 bedrijven met een jobcreatie van 200 of meer, samen goed voor 28 562 jobs.

Om het tij te keren wordt er best ingezet op het aantrekken van grote investeerders, maar evenzeer op tal van kleinere investeringen bij bestaande en nieuwe ondernemingen die samen kunnen zorgen voor het nodige aantal nieuwe jobs.

Inkrimping van de tewerkstelling wordt opgevangen door niet vervangen van uitgestroomde werknemers

Terwijl de jobcreatie laag blijft of nog verder zakt, neemt in bepaalde sectoren de jobdestructie toe. Dit is het geval voor de industrie en voor de banken en verzekeringen, hoewel er ook in deze sectoren niet of nauwelijks meer werknemers uitstromen ten opzichte van het jaar voordien. Nemen we het voorbeeld van de industrie. De jobdestructiegraad steeg van 4,4% naar 5,4%. De jobcreatiegraad daalde van 3,7% naar 3,0%.¹ De uitstroomgraad steeg nauwelijks (van 11,5% naar 11,6%), terwijl de instroomgraad sterk terugviel (van 10,6% naar 8,9%). Eenzelfde patroon doet zich voor bij de banken en verzekeringen. De jobcreatiegraad bleef laag (2,7% t.o.v. 2,8% het jaar voordien), de jobdestructiegraad nam toe (van 3,3% naar 4,4%). De instroomgraad zakt van 9,6% naar 8,0%, terwijl de uitstroomgraad licht zakt (van 10,1% naar 9,5%). Er worden vooral minder werknemers aangeworven. De toegenomen jobdestructie is in grote mate het gevolg van natuurlijke afvloeiingen. De vertrekkende werknemers worden dus niet of slechts ten dele vervangen.

In de periode 2012-2013 was de instroomgraad bij mannen en bij vrouwen gelijk (15,9%) maar lag de uitstroomgraad bij mannen duidelijk hoger dan bij vrouwen (17,3% tegenover 15,8% bij vrouwen). Het grotere aandeel mannen bij de oudere werknemers is hiervoor de belangrijkste factor. Netto resulteert het verschil tussen instroom en uitstroom in een verlies van tewerkstelling bij mannen met 1,4%. Bij de vrouwen bleef de tewerkstelling stabiel (+0,1%). Opmerkelijk is dat over de volledige periode 2006-2013 het verschil in uitstroomgraad tussen mannen en vrouwen quasi constant is gebleven maar dat het verschil in instroomgraad tussen mannen en vrouwen wel sterk veranderde. In de eerste crisisperiode piekte het

¹ Leeswijzer: op 100 bestaande jobs in 2012 kwamen er tussen 2012 en 2013 3,0 jobs bij (= jobcreatiegraad). Op 100 bestaande jobs in 2012 gingen er tussen 2012 en 2013 5,4 jobs verloren (= jobdestructiegraad).

verschil in instroomgraad tussen mannen en vrouwen (18,2% bij de vrouwen en 16,3% bij mannen) terwijl tijdens de tweede dip dit verschil wegviel. .

Crisis drukt de 'churning' of wisseling van job bij gelijkblijvend aantal arbeidsplaatsen

De verminderde dynamiek van werknemers drukt ook de churning op de arbeidsmarkt, ook 'excess turnover' genoemd: dat deel van het personeelsverloop dat niet strikt noodzakelijk is ten gevolge van nieuwe jobcreatie. Zo daalde in de periode 2012-2013 het aantal werknemersbewegingen per 100 werknemers die betrekking hadden op jobwissels binnen het geheel van bestaande arbeidsplaatsen tot 23, terwijl de churning-grad in het jaar voor de crisis (2007-2008) nog 27,2 bedroeg.

Een 'zachte' politiek van natuurlijke afvloeiingen beperkt wel het sociaal passief maar leidt ook tot een terugval in churning, terwijl ook deze vorm van werknemersdynamiek een kritische factor is in een goed functionerende arbeidsmarkt.

Leeftijd waarop oudere werknemers arbeidsmarkt verlaten neemt toe

Jongere en oudere leeftijdsgroepen vertonen een andere dynamiek. Dit leiden we af door enkel te kijken naar de in- dan wel uitstroom naar/van loontrekkende tewerkstelling, de zogenoemde netto-instroomgraad (voor de jongste leeftijdsgroepen) en netto-uitstroomgraad (voor de oudere groepen). De netto-instroomgraad bij de jongste leeftijdsklassen toont zich het sterkst conjunctuurgevoelig. Bij de oudere groepen is er een verschuiving van de leeftijd waarop werknemers uitstromen uit de loontrekkende tewerkstelling. Het aandeel van de netto-uitstroom bij de groep 55-59 jarigen zakt, terwijl het aandeel van de uitstroom bij de groep 60-64 jarigen stijgt, vooral sinds 2009-2010.

Het DynaM-onderzoeksproject helpt enkele wijdverbreide misvattingen over dynamiek en mobiliteit op de Belgische arbeidsmarkt in het juiste perspectief te zien. De volledige papers, alsook de release met basisindicatoren, vindt u op www.dynam-belgium.org

Bedrijven en sectoren die interesse hebben om de eigen arbeidsmarktdynamiek te benchmarken met deze van andere, kunnen terecht bij volgende contactpersonen:

HIVA-KU Leuven: prof. Ludo Struyven ▪ 0485 16 08 86 ▪ ludo.struyven@hiva.kuleuven.be

RSZ: Peter Vets ▪ 02 509 31 43 ▪ peter.vets@rsz.fgov.be

Voor meer cijfers, grafieken en duiding:

- DynaM-release 2014. Dynamiek op de Belgische Arbeidsmarkt. Juni 2012 – juni 2013
- DynaM-analyse oktober 2014

DynaM is ontstaan uit een samenwerking tussen HIVA-KU Leuven, RSZ en Federgon in het kader van een leerstoel die gesponsord wordt door Federgon en heeft tot doel de dynamiek op de Belgische arbeidsmarkt in kaart te brengen. De indicatoren van DynaM zijn gebaseerd op een uitgebreide administratieve bron van zowel RSZ (Rijksdienst voor Sociale Zekerheid) als RSZPPO (Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van Provinciale en Plaatselijke Overheden) die ca. 99 % van de Belgische werkgevers en werknemers omvat. Deze indicatoren werden gedefinieerd conform de richtlijnen van de OESO en EUROSTAT. De cijferreeksen worden op regelmatige tijdstippen geactualiseerd en/of uitgebreid met historische data.

DynaM publiceert online cijfers, papers en duiding op www.dynam-belgium.org.